

315. Szentés, Nagynyomás (KÖH 18290)(Csongrád megye) **Ő, U**

Szentestől DK-re, a 45-ös sz. főút mentén, az Ipartelepi út 32–36. sz. alatt fekvő Agrotech-Komfort Kft. telephelyének tervezett fejlesztéséhez kapcsolódóan 2014. augusztus 28. és szeptember 8. között, Szentés 106. lelőhelyen próba- és megelőző feltárást végeztünk. A lelőhely egy ÉNy–DK-i irányú laposabb dombháton helyezkedik el, amelynek D-i részét érintette a beruházás. A korábbi terepbejárás során, a lelőhelyen kora újkori telepnyom, illetve szórványosan őskori kerámiák kerültek elő.

A próbafeltárás keretében összesen 7 szondát nyitottunk, egyenletes eloszlásban a tervezett üzemcsarnok és az annak megközelítését biztosító utak területén. A felső, humuszban gazdag, mezőgazdasági műveléssel érintett talajréteg eltávolítását követően 40 cm mélységben jelentkezett a homogén, barna színű, kissé agyagos altalaj.

A megkutatótt 364,14 m²-ből 299,74 m² volt fedett, amelyen összesen 5 régészeti korú jelenséget tártunk fel. A megkutatótt terület Ny-i részén egy É–D-i irányban futó, széles, két, a D-i szondában három tagból álló árok húzódott. Betöltéséből kevés, jellegtelen őskori oldaltöredék és erősen töredékes állatsont került elő.

A 3. sz. szonda K-i végében ugyanakkor egy nagyobb területen elszóródó, folt nélküli paticosos részt figyeltünk meg a humuszolás alatt. A bontás során egyértelművé vált, hogy egy összefüggő omladékréteget sikerült megfognunk. A NÖK-el és az Örökségvédelmi Irodával, valamint a beruházóval történő egyeztetést követően – már a megelőző feltárást keretében – a jelenségre mindkét irányban rábontottunk. A finombontást követően egy 12×4,5–5 m alapterületű, téglalap alaprajzú omladékréteget (valószínűleg épület falának omladéka) dokumentáltunk, amelynek DK-i felén több edényt és kerámiatöredéket találtunk. Mind az ép edényekre, mind pedig a töredékes darabokra jellemző, hogy többségük díszítetlen, jellegtelen oldaltöredék. Formai jegyek, valamint a kevés díszített töredék alapján az omladékréteget a középső neolitikum (szakálhátú csoport) időszakába keltezhetjük. A nagy mennyiségű paticos és tapasztás felszedését követően sem rajzolódott folt az omladékréteg területén.

A feltárást munkatársai: Olgyay János, Gábor László, Donka Gergely.

VARGA SÁNDOR

316. Szentés határa (Csongrád megye) U, LT, Sza

A Nagytőke község ivóvízminőség-javító beruházás megnevezésű beruházás előzetes régészeti dokumentációja készítéséhez kapcsolódóan végeztünk terepbejárást a szegedi Móra Ferenc Múzeum munkatársaival együttműködve 2014. szeptember 24-én. A tervezett beruházás terepbejárással vizsgált szakaszai Szentés és Nagytőke területén kerülnek megvalósításra. A beruházási területen, illetve annak pufferzónájában a vizsgálat időpontjában nagyobb részben kutathatatlan területeket (kukorica, napraforgó, legelő, rét, bekerített terület) találtunk.

Szentés határában az alábbi megfigyeléseket tettük.

Árpád Tsz kertészete (KÖH 87431): A mostani terepbejárás során vált ismertté. Szarmata leleteket találtunk.

Balogh-tanya (KÖH 87433): A mostani terepbejárás során vált ismertté. Szarmata leleteket találtunk.

Felsőréti (KÖH 18547): A lelőhely kiterjedése megnőtt. Újkőkori (Körös-kultúra) leleteket találtunk.

Kistőke, Homok-dűlő (KÖH 18568): A lelőhely kiterjedése megnőtt, összeér a Nagytőke, Szikháti-dűlő, Kajtor tanya (KÖH 57889) lelőhellyel. Ezért javasoltuk egy lelőhellyé történő összevonásukat.⁸⁹

Munkatársak: Bottyán Katinka, Hrabák Zita, Kovács Sándor (MNM NÖK); Bóka Péter, Kujáni Yvett, Paluch Tibor (MFM).

HARKAI ISTVÁN

317. Szentistván, Daru-halom (KÖH 80973)(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) **R, B?, Kö**

A lelőhely területén a Kunhalmok és földvárak rehabilitációja a BNPI Heves és Borsod-Abaúj-Zemplén megyei területein projekt (KEOP-3.1.2./2F/09-11-2013-0041), 6. alprojekt keretében végeztünk kutatásokat 2014 októberében és novemberében.

A Szentistván és Mezőkeresztes határában levő lelőhelyet Seres Nándor természetvédelmi ör bejelentéséből ismerjük. Alakja alapján tipikus rézkor végi, esetleg korai bronzkori kurgánsír. A kurgán két település határán fekszik, a településhatárt egy beleásott árok nyomvonala mutatja. D-i felén SZI és MK vésetű határjelölő kő is található. A feltárást során a már beásott árok vonalát tisztítottuk meg és mélyítettük az altalajig (10 m²). A kurgántest felhordása egyrétegű, megújításnak nem találtuk nyomát. A feltárást Ny-i végében egy nyújtott helyzetű csontváz ¼ részét tártuk fel. Kezének helyzete alapján középkori betemetkezés lehetett. A kurgántest felhordásában rézkori kerámiaanyagot találtunk. A központi temetkezést nem sikerült megtalálni. Az altalajba mélyedő objektumot nem találtunk.

Munkatársak: Honti Szabolcs és a Miskolci Egyetem hallgatói.

PUSZTAINÉ FISCHL KLÁRA

318. Szentpéterszeg, Mályvás-dűlő 3. (KÖH 82223)(Hajdú-Bihar megye) **Ő, I**

A tervezett M4-es autópálya Berettyóújfalú és Nagykereki közötti szakaszán végeztünk próbafeltárást az MNM NÖK megbízásából 2014 július és október között. A 2014. augusztus 18–19. között végzett próbafeltárást során a korábban elvégzett geofizikai kutatás eredményeit terveztük megvizsgálni. A próbafeltárást során 2 szondát nyitottunk 103,57 m²-es összterülettel. Az első árokban egy sekély, kör alakú, ismeretlen funkciójú gödör részletét találtuk. A második árokban egy sekély, ismeretlen funkciójú gödör és egy azt metsző, erősen paticosos betöltésű, ismeretlen funkciójú őskori árok részlete került elő.

MAGYAR CSABA

319. Szécsénke, Berecz-oldal (KÖH 89287)(Nógrád megye) **Pa**

A lelőhelyet Péntek Attila és Markó András találta, 2014-ig több alkalommal végeztünk gyűjtést a területen.

⁸⁹ Az összevonás megtörtént, a Közhiteles Nyilvántartásban Nagytőke, Kistőke Szikháti-dűlő, Kajtor-tanya néven 57889 azonosító szám alatt szerepel.